

Tretia nedel'á pôstna C

Lk 13, 1 – 9

20. marca 2022

Milé sestry a bratia v Kristovi

K slovám, ktorým už aj my kresťania pravdepodobne prestávame rozumieť patrí aj slovo pokánie. Asi by sme sa zapotili, keby sme mali pokánie vysvetliť nezainteresovanému, neveriacemu človekovi. Slovo pokánie zväčša spájame s previnením, s hriechom. Pri spovedi dostávame za povinnosť vykonať skutok pokánia, ktorý ľudovo nazývame pokutou. Pretrváva v nás starozákonná mentalita, v pozadí ktorej je trestajúci Boh. Ak niekto zakusuje utrpenie, bolesť, ak na niekoho Boh dopustil utrpenie, tak si ho dotýčný musel zaslúžiť, musel sa niečím previniť. Kto spravil zlé, zaslúži si trest, pokutu. Podobne dnes niektorí vysvetľujú vojnové utrpenie a smrť našich susedov či už strategickými kalkuláciami, alebo potrebou takticky ovládnuť surovinové zdroje, či rôznymi novodobými mytológiami. Akoby sa ľudská krv dala zamieňať za ropu, či zemný plyn, či dalo sa s ňou ešte aj dnes nejako strategicky či mytologicky kalkulovať. Ježiš nám dnes pripomína, že Boh takto nekalkuluje.

Aj k otázke ľudského utrpenia Ježiš pristupuje inak. On utrpenie a previnenie oddeľuje, ba dokonca od toho všetkého oddeľuje aj samotné pokánie: hovorí, že všetci máme robiť pokánie – bez ohľadu na svoje previnenia. Pokánie chápe nie ako trest za hriech, rovnako ako ani utrpenie nie. Hovorí, že tí, na ktorých padla veža, neboli väčší hriešnici ako ostatní obyvatelia Jeruzalema. Utrpenie nie je trestom za chyby.

Napriek tomu máme robiť pokánie. Ježiš hovorí, že ak nebudeme robiť pokánie, všetci podobne zahynieme. Má na mysli nielen tzv. druhú smrť, skôr tzv. duchovnú smrť, ktorá samotnú smrť môže aj predstihnúť. Pretože duchovná smrť nás už zaživa sťahuje medzi mŕtvych - tých, ktorí sa voči životu samotnému už zatvorili.

Ježiš pokánie chápal nie negatívne, ale ako pozitívnu cestu. Ako cestu k plnšiemu životu. Pri pokání nie sú najdôležitejšie skutky pokánia, skutky sebazaprenia. Skutky pokánia sú len vonkajším symbolom nášho vnútorného hľadania, obrátenia sa. Samotné pokánie má byť skôr pozitívnou cestou, ktorú máme podstúpiť. Aj keď výraz pokánie je nám už dnes skôr neznámy, skúsenosť, ktorú pomenúva by nám neznáma byť nemala. Pokánie by malo predstavovať otvorenie sa nášho srdca pre Boha i pre ľudí. Rovnako ako ozajstná modlitba začína tam, kde sme ochotní zanechať svoje staré ja a otvoriť sa novému svetu. Pokánie aj ozajstná modlitba majú byť predovšetkým znakom našej vlastnej premeny. Ktorá je tak potrebná najmä dnes.

Veď vidíme, že síce na jednej strane dnešný človek tým, že sa naučil spoliehať sám na seba, mnohé dokázal. Na druhej strane sa nám ale rovnako rýchlo život vyprázdňuje, naše srdce sa viac a viac plní prázdnotou. Sami sebe sme prestali rozumieť, prestali sme chápať, že i utrpenie a bolesť môžu byť napriek všetkému aj cestou rastu - cestou, v ktorej sa nám môže otvoriť láska.

Práve v dnešných zdanlivo bezvýchodiskových situáciách by sme mohli nájsť cestu k pokániu a rovnako aj k modlitbe. Mali by sme objaviť pokánie, ktoré bude príležitosťou k otvoreniu sa pre svet, pre život. Rovnako môžeme objaviť modlitbu, ktorá nebude len nábožnou recitáciou, ale nás samotných privedie k premene, k otvoreniu sa pre to nové. Veď na jednej strane si pri modlitbe

uvedomujeme, že my samotní sme prijatí - dokonca už vtedy, keď ešte neprinášame úrodu. Ale zároveň sa otvoríme tomu svojmu lepšiemu ja pred Bohom. V tej premene, v tom pokání môžeme stratiť svoje staré uzavreté ja a získať sami seba v jeho otvorenej podobe, stať sa sami sebou.

Viliam Arbet